

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Puławach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Aneta Milczek

przy udziale Protokolanta: Agnieszki Pyszczyk

bez udziału Prokuratora Joanny Janickiej – Kaszczyszyn, Doroty Brzozowskiej- Falek

po rozpoznaniu w dniu 22.11.2018r., 12.03.2019r., 19.03.2019r., 11.06.2019r., 10.09.2019r. 14.11.2019r. ,09.12.2019r.

sprawy **M. K. (1)** córki Z. i H. z domu B., urodzonej (...) w J. L.

oskarżonej o to, że :

w dniu 6 czerwca 2015 roku w P. woj. (...), będąc zatrudnioną w Centrum Dializ F. Ośrodek (...) na stanowisku pielęgniarki, na której ciążył obowiązek opieki nad dializowanymi pacjentami, naraziła pokrzywdzonego J. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w ten sposób, że dokonała nieprawidłowego połączenia końcówek linii dializacyjnej, w wyniku czego doszło do rozłączenia cewnika permanentnego od linii żyłnej, co spowodowało utratę przez pokrzywdzonego znacznej ilości krwi, a w konsekwencji wstrząs hipowolemiczny i zatrzymanie krążenia, przy czym w dniu 6 czerwca 2015 roku J. K. zmarł,

tj. o czyn z art. 160 § 2 k.k. w zw. z art. 160 § 3 k.k.

I. oskarżoną **M. K. (1)** uznaje za winną popełnienia zarzucanego mu czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 160 § 2 k.k. w zw. z art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 160 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 160 § 3 k.k. skazuje ją na karę grzywny w liczbie 100 (stu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych ;

II. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego na rzecz M. G., M. K. (2), M. K. (3), K. K. (1) po 5000 (pięć tysięcy) złotych tytułem nawiazki;

III. zwalnia oskarżoną od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

UZASADNIENIE			
Formularz UK 1	Sygnatura akt	II K 34/18	
Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok			

został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.			
1. <u>USTALENIE</u> <u>FAKTÓW</u>			
<i>Fakty uznane za udowodnione</i>			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1	M. K. (1)	w dniu 6 czerwca 2015 roku w P. woj. (...), będąc zatrudnioną w Centrum Dializ F. Ośrodek (...) na stanowisku pielęgniarki, na której ciążył obowiązek opieki nad dializowanymi pacjentami, naraziła pokrzywdzonego J. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w ten sposób, że dokonała nieprawidłowego połączenia końcówek linii dializacyjnej, w wyniku czego doszło do rozłączenia cewnika permanentnego od linii żyłnej, co spowodowało utratę przez pokrzywdzonego znacznej ilości krwi, a w	

		konsekwencji wstrząs hipowolemiczny i zatrzymanie krążenia, przy czym w dniu 6 czerwca 2015 roku J. K. zmarł.	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
1/ oskarżona w dniu 6 czerwca 2015 roku w P. woj. (...), będąc zatrudnioną w Centrum Dializ F. Ośrodek (...) na stanowisku pielęgniarki, na której ciążył obowiązek opieki nad dializowanymi pacjentami, naraziła pokrzywdzonego J. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu;	Opinia sądowo – lekarska	1935-1945, (...)- (...), (...), (...)	
Dane z akt osobowych oskarżonej	625-632,476-478		
Dokumentacja dotycząca stacji dializ	53-89		
2/ dokonała nieprawidłowego połączenia końcówek linii dializacyjnej, w wyniku czego doszło do rozłączenia cewnika permanentnego od linii żyłnej, co spowodowało utratę przez pokrzywdzonego znacznej ilości krwi, a w konsekwencji wstrząs hipowolemiczny i zatrzymanie krążenia, przy	Opinia sądowo – lekarska	1935-1945, (...)- (...), (...), (...)	

czym w dniu 6 czerwca 2015 roku J. K. zmarł.		
Zeznania świadka M. K. (3)	(...)- (...),330-334,546-547	
Zeznania świadka M. K. (2)	(...)-1888v,549-550	
Zeznania świadka K. K. (2)	(...)-1890,340-342,370-372	721-722,738-741
Zeznania świadka J. P.	1890v-1891v,350-351,556-557	
Zeznania świadka K. K. (3)	1893v- (...),374-375,560-561	
Zeznania świadka I. S.	1894v- (...),377-379,730v	
Zeznania świadka H. G.	1896v-1897v,434-440	
Zeznania świadka A. W.	(...)-1899v,443-446	
Zeznania świadka E. R.	1899v-1901,582-586	
Zeznania świadka W. G.	1911v-1912v	
Zeznania świadka A. S.	1912v-1914v,336-338,648-651	
Dokumentacja medyczna dotycząca J. K.	Załącznik nr 1 i 2 do akt sprawy 465-466,461-466,467-468,599,600	
Opinia z zakresu badań odsłuchowych	652-701	
Dokumentacja dotycząca aparatu HD	484-494,601,633-642	
Protokół oględzin zabezpieczonej płyty z nagraniem	323-324	

Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1	M. K. (1)	W dniu 6 czerwca 2015 roku w P. woj. (...), będąc zatrudnioną w Centrum Dializ F. Ośrodek (...) na stanowisku pielęgniarki, na której ciążył obowiązek opieki nad dializowanymi pacjentami, naraziła pokrzywdzonego J. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w ten sposób, że dokonała nieprawidłowego połączenia końcówek linii dializacyjnej, w wyniku czego doszło do rozłączenia cewnika permanentnego od linii żyłnej, co spowodowało utratę przez pokrzywdzonego znacznej ilości krwi, a w konsekwencji wstrząs hipowolemiczny i zatrzymanie krążenia, przy czym w dniu 6 czerwca 2015 roku J. K. zmarł.	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód	Numer karty	
Twierdzenie oskarżonej, iż nie naraziła pokrzywdzonego J. K. na bezpośrednie	Wyjaśnienia oskarżonej	(...)- (...)	

<p>niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu oraz nie dokonała nieprawidłowego połączenia końcówek linii dializacyjnej, w wyniku czego doszło do rozłączenia cewnika permanentnego od linii żyłnej, co spowodowało utratę przez pokrzywdzonego znacznej ilości krwi, a w konsekwencji wstrząs hipowolemiczny i zatrzymanie krążenia.</p>			
<p>2. <u>OCena DOWOdów</u></p>			
<p>2.1. <i>Dowody będące podstawą ustalenia faktów</i></p>			
<p>Lp. faktu z pkt 1.1</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach uznania dowodu</p>	
<p>1-2</p>	<p>Opinia sądowa- lekarska</p>	<p>Jako wiarygodną Sąd uznał opinię biegłych z L. A. M. w Ł. w zakresie dotyczącym oceny postępowania pielęgniarki M. K. (1), z której to wynika, iż proces samej hemodializy przeprowadzonej w dniu 6 czerwca 2015r. u J. K. został przeprowadzony zgodnie ze wskazaniami wiedzy i sztuki medycznej i był dostosowany do stwierdzonego stanu zdrowia pacjenta. Na początku zabiegu pielęgniarka zbyt słabo lub nieosiowo skręciła ze sobą jedną (żylną) końcówkę linii krwi</p>	

cewnikiem dializacyjnym, co spowodowało ciąg zdarzeń będących przedmiotem niniejszego postępowania. Do rozłączenia cewnika i dializacyjnej linii żyłnej doszło przypadkowo około godziny 10.15. Do momentu pomiaru ciśnienia tętniczego dializa przebiegała dobrze, nie było żadnych wycieków krwi. W momencie podłączenia J. K. do dializy końcówki cewnika i linii żyłnej zostały połączone na tyle dobrze, że przez pewien czas nie rozłączyły ale na tyle słabo, że podczas mocniejszego pociągnięcia lub szarpnięcia doszło do ich rozłączenia. Ten błąd o charakterze wykonawczym w świetle przebiegu klinicznego sam w sobie początkowo nie skutkował narażeniem pacjenta na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. J. K. nie przestrzegał zaleceń związanych z koniecznością zachowania widoczności połączeń w czasie zbiegu. Monitorowanie procesu hemodializy przez pielęgniarkę M. K. (1) było prowadzone zgodnie ze wskazaniami wiedzy i sztuki medycznej w sposób dostosowany do stwierdzonego stanu zdrowia pacjenta. Monitorowanie przez nią hemodializ prowadzonych jednocześnie u pięciu

pacjentów umożliwiało jej sprawowanie monitoringu w sposób prawidłowy. W przedmiotowym przypadku doszło do nieprawidłowego podłączenia końcówek najprawdopodobniej wskutek ich niedostatecznego skręcenia lub skręcenia nie osiowego. Taki stan mógł być początkowo nie zauważony i nie powodować wydostania się krwi przez połączenie. Gdy zadziałał dodatkowy czynnik w postaci pociągnięcia lub szarpnięcia linii dializacyjnej wówczas nastąpiło rozłączenie końcówek i utrata krwi u chorego. Manipulacje ruchowe w obrębie linii dializacyjnej mogły nastąpić przy pomiarze ciśnienia tętniczego lub w wyniku aktywności pacjenta. Zaistniał związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy nieprawidłowym przeprowadzeniem procedury podłączenia linii dializacyjnej przez oskarżoną a skutkiem w postaci narażenia J. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Nie jest możliwe wykazanie, że nieprawidłowość ta pozostaje w związku przyczynowym ze zgonem J. K.. W ocenie Sądu powyższa opinia jest pełna i jasna.

Odnacza się wysokim stopniem fachowości, bowiem została wydana przez specjalistów w dziedzinie będącej przedmiotem badania Sądu. Jest ona rzetelna i szczegółowa, w sposób wyczerpujący rozważa problem będący przedmiotem badania. Opinia ta jest zgodna ze stanem wiedzy i wymaganiami sztuki lekarskiej. Natomiast jej niekategoryczność w pewnym zakresie nie pozbawi ją waloru wiarygodności, bowiem w powiązaniu z pozostałymi dowodami wiarygodnymi, w tym dokumentacją medyczną dotyczącą stanu zdrowia J. K., zeznaniami świadków nie ma powodów do jej kwestionowania. Nie ma podstaw do jej podważania także z tego powodu, iż została wydana przez lekarzy specjalistów : anestezyjologii intensywnej terapii, medycyny ratunkowej, specjalistę chorób wewnętrznych, nefrologa, specjalistę medycyny sądowej i brak ich wiedzy w zakresie mechanizmu rozłączenia kocówek cewnika i linii dializacyjnej, bowiem w tym zakresie biegli się wypowiedzieli w opinii jako specjaliści w tym zakresie. Natomiast to, iż to pielęgniarki dokonują podłączenia pacjenta do dializy nie świadczy w żaden sposób, iż wiedza biegłych w przedmiotowej

		sprawie jest niepełna i nie pozwalała na wydanie opinii. Zupełnie odmienne wnioski wynikają z samej opinii, która była kilka razy uzupełniana i nie zawiera żadnych wątpliwości w tym zakresie.	
1-2	Zeznania świadków: M. K. (3), M. K. (2)	Sąd uznał za wiarygodne zeznania M. K. (3), M. K. (2) którzy opisali okoliczności dotyczące choroby swojego ojca, podejmowanego leczenia, przeprowadzonych wobec niego hemodializ. Świadczy jako osoby najbliższe dla J. K., miały uzasadnione interes aby doprowadzić do odpowiedzialności karnej oskarżonej, jednakże Sąd nie stwierdził u świadków chęci fałszywego oskarżenia oskarżonej.	
1-2	Zeznania świadka J. P.	Wiarygodne były zeznania świadka J. P., ratownika medycznego, który zeznawał na okoliczność przeprowadzonej reanimacji J. K., który by się wykrwawił, nie oddychał i nie miał krążenia. Zeznania te były rzeczowe i logiczne, więc nie podstaw do ich kwestionowania.	
1-2	Zeznania świadka K. K. (2)	Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka, pacjenta, który był dializowany w tym samym dniu co J. K. na tej samej S.. Świadek opisał okoliczności z przebiegiem	

		<p>hemodializy u J. K. oraz poczynionych w tym zakresie obserwacji oraz tych odnoszących się do momentu ujawnienia nieprawidłowości z jej przebiegiem u J. K.. Świadek jako osoba obca dla stron, nie miał zadanego interesu aby okoliczności przedstawiać niezgodnie z rzeczywistością i niekorzystnie dla którejkolwiek dla stron.</p>	
1-2	Zeznania świadka K. K. (3)	<p>Również jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka K. K. (3), bowiem były one rzeczowe i logiczne. Świadek opisał swój udział w reanimacji pacjenta i poczynione obserwacje w tym zakresie.</p>	
1-2	Zeznania świadka I. S.	<p>Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka, pielęgniarki pracującej na stacji dializ, która także uczestniczyła w akcji reanimacyjnej J. K. zanim pojawił się zespół reanimacyjny z pogotowia. Świadek przedstawiła procedurę przebiegu dializ u pacjentów. Nie wiedziała jednak w jaki sposób krew u pacjenta J. K. wydostała się na zewnątrz.</p>	
1-2	Zeznania świadka H. G.	<p>Także jako wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka H. G., lekarz mającego dyżur na stacji dializ. Świadek zeznawał na okoliczność podjętych czynności medycznych</p>	

		wobec pacjenta po utracie przez niego dużej ilości krwi. Stwierdziła, iż doszło do rozłączenia końcówek cewnika i linii żyłnej, ale z jakiego powodu, trudno jej powiedzieć, ona się tym nie zajmuje, wykonują to pielęgniarki.	
1-2	Zeznania świadka A. W.	Świadek opisała w jaki sposób przebiega dializa u pacjentów, oraz poczynione obserwacje dotyczące reanimacji J. K., z w związku z rozszczelnieniem końcówek cewnika i linii żyłnej i utraty krwi przez pacjenta. Świadek jako koleżanka oskarżonej miała uzasadnione podstawy aby fakty przedstawiać z korzyścią dla niej, jednakże z uwagi ze zeznania te korespondowały z pozostałymi zeznaniami świadków z personelu medycznego, to brak jest podstaw do ich podważania.	
1-2	Zeznania świadka E. R.	Świadek jako druga pielęgniarka zajmowała się dializowanymi pacjentami razem z oskarżoną. Z zeznań świadka wynika w jaki sposób przebiega cała procedura dializowania pacjenta. Fakt ujawniania u J. K. rozłączenia końcówek i utarty przez niego krwi. W opisanym zakresie zeznania świadka były logiczne i rzeczowe a ponadto korelowały z zeznaniami innych	

		<p>świadków z obsługi medycznej przy pacjencie J. K., dlatego nie ma podstaw do ich kwestionowania.</p>	
1-2	Zeznania świadka W. G.	<p>Zeznania świadka Sąd uznał za wiarygodne. Wynikało z nich, iż jako ordynator oddziału anestezjologii i intensywnej terapii dowiedział się o przypadku J. K. z ustnego raportu lekarskiego. Pacjent ze stacji dializ został przywieziony do (...), pacjent się skrwawił, zgon nastąpił w wyniku skrwienia, czyli ostrej hipowolemii. Świadek nie uczestniczył bezpośrednio w procesie leczenia pacjenta. Nie ma powodów do ich podważania.</p>	
1-2	Zeznania świadka A. S.	<p>Zeznania świadka były rzeczowe i logiczne. Świadek opisał swój udział w reanimacji pacjenta. Stwierdził, iż przyczyna zatrzymania krążenia jest wstrząs hipowolemiczny, czyli utrata krwi obwodowej. Wobec tego podjął leczenie w postaci przetoczenia płynów zastępczych. Z uwagi na to, iż zeznania świadka korelowały z innymi dowodami, w tym zeznaniami świadków biorących udział w reanimacji pacjenta Sąd nie znalazł powodów do ich kwestionowania.</p>	

2	Opinia z zakresu badań odsłuchowych	Przedmiotową opinię Sąd ocenił jako wiarygodną albowiem była ona logiczna i w sposób profesjonalny i kompleksowy rozważała problem będący przedmiotem badań.	
1-2	Dowody z dokumentów, będące podstawą ustaleń faktycznych.	Za nie budzące wątpliwości i wiarygodne Sąd uznał nieosobowe źródła dowodowe znajdujące się w aktach sprawy, między innymi te, do których odwołał się czyniąc ustalenia faktyczne, którym Sąd przyznał walor wiarygodności, gdyż nie stwierdził żadnych nieprawidłowości w ich sporządzeniu. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności, dla których można byłoby zakwestionować wiarygodność nagrania z rozmowy świadka K. K. (2) oraz M. K. (3) , którego nie kwestionowała również żadna ze stron, a z jego przebiegu wynika jego ciągłość.	
<p>2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	

1-2

Wyjaśnienia oskarżonej

Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonej, która twierdziła, iż nie naraziła pokrzywdzonego J. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu oraz nie dokonała nieprawidłowego połączenia końcówek linii dializacyjnej, w wyniku czego doszło do rozłączenia cewnika permanentnego od linii żyłnej, co spowodowało utratę przez pokrzywdzonego znacznej ilości krwi, a w konsekwencji wstrząs hipowolemiczny i zatrzymanie krążenia. W ocenie Sądu wyjaśnienia oskarżonej są tylko prostą negacją zaistniałych faktów, nie popartą żadnym materiałem dowodowym. Wyjaśnienia oskarżonej stoją w sprzeczności z opiniami sądowno –legarskimi, a także innymi dowodami, które były podstawą ustaleń faktycznych w sprawie, które to dowody Sąd obdarzył wiarą.

Zdaniem Sądu wyjaśnienia oskarżonej w zakresie w jakim nie przyznawała się do popełnienia zarzucanego jej czynu są próbą uniknięcia odpowiedzialności karnej, dlatego też są nieszczerze, nieprawdziwe i nieobiektywne i nie zasługują na wiarę. Z

		<p>opinii sądowo – lekarskich wynika, w przypadku prawidłowego skręcania końcówek dializacyjnych, nie ma możliwości ich rozłączenia poprzez szarpnięcie, które mógłby spowodować sam J. K. Nic nie wskazuje, iż był agresywny czy pobudzony tak aby mógł wyszarpnąć prawidłowo skręcone końcówki. Wobec tego już na podstawie tego nie może budzić wątpliwości, iż to właśnie oskarżona była odpowiedzialna za nieprawidłowe połączenie końcówek, zresztą wynika to wprost z opinii sądowo –lekarskiej L. (...) w Ł.. Natomiast twierdzenie oskarżonej, o targnięciu się pokrzywdzonego na własne życie są nie poparte żadnym materiałem dowodowym, a wręcz przeciwnie z zeznań dzieci pokrzywdzonego wynikają wręcz odmienne wnioski. Także choroba żony, która pokrzywdzony przeżywał nie uzasadnia wniosku, iż to sam J. K. dokonał rozłączenia końcówek cewnika i linii żyłnej.</p>	
1-2	<p>Zeznania świadków: M. B. (1), M. M.,</p>	<p>Zeznania ww. świadków nie poszerzyły materiału dowodowego w zakresie odpowiedzialności karnej oskarżonej za zarzucany jej czyn, podawali oni bowiem ogólne informacje związane ze śmiercią J. K..</p>	
1-2	<p>Zeznania świadka E. R.</p>	<p>Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka w</p>	

		zakresie jakim wynikało z nich, iż oskarżona nie może ponosić odpowiedzialności za zarzucany jej czyn, bowiem gdyby faktycznie nieprawidłowo skrzyła końcówki, to do rozłączenia doszło by dużo wcześniej i było by to widać. Z uwagi na to, iż świadek to koleżanka oskarżonej, z którą była razem wówczas na dyżurze, to miała podstawy aby okoliczności przedstawiać w świetle dla niej korzystnym. Ponadto zeznania te w sposób oczywisty pozostają w sprzeczności z wiarygodnym dowodem w postaci opinii sądowo-lekarskich.	
3. <u>PODSTAWA PRAWNA WYROKU</u>			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	
#	3.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem	I	M. K. (1)
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
Przedmiotem ochrony, jako znamieniem typu czynu zabronionego określonego w art. 160 § 1-3, jest życie i zdrowie człowieka. Podmiotem			

czynu zabronionego w wypadku typu określonego w art. 160 § 1 może być każdy, z wyjątkiem osób, na których ciąży obowiązek opieki nad osobą narażoną na niebezpieczeństwo, gdyż te osoby stanowią podmiot typu kwalifikowanego określonego w art. 160 § 2. Przestępstwo określone w art. 160 § 1 ma więc charakter przestępstwa powszechnego, z pewnym ograniczeniem tej powszechności, opartym na szczególnym stosunku zachodzącym pomiędzy sprawcą i pokrzywdzonym. Ten specyficzny stosunek, wyrażający się w obowiązku opieki, należy rozumieć w znaczeniu, o którym jest mowa w art. 2. Sprawca przestępstwa określonego w art. 160 § 2 musi mieć prawny, szczególnie obowiązek zapobiegnięcia powstaniu bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia pokrzywdzonego, bez względu na źródło tego niebezpieczeństwa. Ustawa w art. 160 § 1-3 nie określa sposobu zachowania się sprawcy realizującego znamiona typu czynu zabronionego. Zachowanie to ma polegać na "narażaniu" człowieka. "Narażenie" człowieka, o którym jest mowa w omawianych przepisach, stanowi kategorię dopełniającą do szczegółowo określonych

sposobów narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (np. art. 158 § 1, art. 159, 223, 254 § 1). Narażenie człowieka na niebezpieczeństwo, o którym jest mowa w art. 160 § 1-3, zachodzić będzie w wypadku naruszenia przez sprawcę opartych na naszej wiedzy i doświadczeniu reguł postępowania w stosunku do drugiego człowieka, reguł wykształconych dla określenia tolerowanego, ze względu na wagę podejmowanej czynności, stopnia zagrożenia. Sprawca musi naruszyć tę regułę postępowania, która chroni bezpieczeństwo życia lub zdrowia ludzkiego przed zagrożeniem na tej drodze, na której sprawca je w rzeczywistości sprowadził. Ze względu na treść art. 160 § 2 można wnioskować, że przestępstwo określone w art. 160 § 1 może być popełnione tylko przez działanie (zob. wyrok SA w Łodzi z 9 marca 1995 r., II Akr 40/95, Prok. i Pr 1995, nr 6, poz. 23). Zaniechanie jest podstawą odpowiedzialności za sprowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa tylko wtedy, gdy na sprawcy ciążył prawny, szczególnie obowiązek zapobiegnięcia narażenia na niebezpieczeństwo, czyli

gdy są zrealizowane, od strony podmiotu czynu zabronionego, znamiona typu określonego w art. 160 § 2. Przepięstwo określone w art. 160 § 2 może być popełnione zarówno przez działanie, jak i przez zaniechanie. Zarówno przez działanie, jak i zaniechanie może być popełnione przepięstwo określone w art. 160 § 3. Odpowiedzialność lekarza-gwaranta z art. 160 § 2 lub 3 zachodzi zarówno w wyniku tzw. prostego zaniechania, jak i w wyniku zaniechania powstałego na skutek błędu w diagnozie. M. Filar (Odpowiedzialność karna lekarza za zaniechanie udzielenia świadczenia zdrowotnego (nieudzielenie pomocy), PiM 1999, nr 3, s. 33). Przedmiotem czynności wykonawczej, jako znamienia typów czynów zabronionych, określonych w art. 160 § 1-3, jest człowiek znajdujący się w fazie od rozpoczęcia porodu do śmierci. Przepięstwa określone w art. 160 § 1-3 mają charakter skutkowy. Do dokonania tych przepięstw konieczne jest wystąpienie skutku w postaci bezpośredniego niebezpieczeństwa utraty życia człowieka albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. W wypadku skutku w postaci bezpośredniego niebezpieczeństwa ciężkiego uszczerbku na

zdrowiu chodzi o uszczerbek na zdrowiu określony w art. 156 § 1. Omawiane typy przestępstw należą do kategorii konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo.

Niebezpieczeństwo jest więc rozumiane jako pewna obiektywna sytuacja, czyli pewien szczególny układ rzeczy i zjawisk, z którego rozwojem zachodzi wysokie prawdopodobieństwo nastąpienia uszczerbku w dobrze prawnym i tak rozumiane niebezpieczeństwo jest znamieniem typu czynu zabronionego i musi być w każdym postępowaniu ustalone dla przyjęcia odpowiedzialności za dokonanie. Ten układ musi charakteryzować się dynamicznym rozwojem, nie może więc być układem względnie stabilnym. Zasadniczą bowiem cechą niebezpieczeństwa jest to, iż sytuacja, która pojęcie to określa, ma właściwość przechodzenia w inny stan. Istotą niebezpieczeństwa jest nie tylko to, że jest samo zmianą w świecie zewnętrznym, ale że prowadzi również do dalszej zmiany. Zob. wyrok SN z 3 grudnia 1999 r., II KKN 377/97, Prok. i Pr. 2000, nr 4, poz. 2, dodatek. Niebezpieczeństwo, o którym mowa w art.

160, ma charakter niebezpieczeństwa indywidualnego, tzn. zagraża określonymi w ustawie skutkami indywidualnie określonej osobie. Zagrożenie dla indywidualnie oznaczonej osoby lub oznaczonych osób jest cechą tego niebezpieczeństwa wynikającą z konkretności zagrożenia (zob. teza 13), a nie jest warunkiem wystarczającym dla wyróżnienia tej kategorii niebezpieczeństwa, od niebezpieczeństwa powszechnego, w znaczeniu np. art. 163, 164, 165, 173 i 174. Skutkiem, o którym mowa w art. 160 § 1-3, jest nie tylko spowodowanie zagrożenia w sytuacji, w której przed zachowaniem sprawcy żadne niebezpieczeństwo pokrzywdzonemu nie zagrażało, ale także skutek ten będzie miał miejsce wtedy, gdy sprawca swoim zachowaniem zwiększa zagrożenie dla już zachodzącego bezpośredniego niebezpieczeństwa (zob. M. Bielski, Prawnokarne przypisanie skutku w postaci konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo, PS 2005, nr 4, s. 119 i n.). W szczególności będzie to miało miejsce wtedy, gdy sprawca zobowiązany do zapobiegnięcia niebezpieczeństwu zaniecha wykonania ciążącego na nim prawnego, szczególnego

obowiązku (np. lekarz, wbrew obowiązkowi wynikającemu ze stanu zdrowia chorego, odmawia przyjęcia go do szpitala, zwiększając w ten sposób istotnie zagrożenie dla jego życia). "W wypadku zaniechania wymaganych działań przez gwaranta nienastąpienia skutku, skutek co do przestępstw materialnych dokonanych przez zaniechanie będzie polegał zarówno na wywołaniu stanu zwiększającego owo niebezpieczeństwo, jak i na utrzymaniu się poziomu owego niebezpieczeństwa zastanego przez gwaranta w chwili aktualizacji jego obowiązku działania. Wynika to z treści obowiązku gwaranta, którego zadaniem jest nie tylko podjęcie działań zapobiegających pojawieniu się konkretnego niebezpieczeństwa dla chronionego dobra, ale także podjęcie wszelkich działań zmierzających do obniżenia stopnia konkretnego niebezpieczeństwa dla dobra istniejącego już w chwili aktualizacji jego obowiązku" (M. Bielski, Prawnokarne... s. 125 i n.). Sąd Najwyższy orzekł: "Skutek czynu zabronionego określonego w art. 160 § 1 k.k. może urzeczywistnić się także w zwiększeniu stopnia narażenia człowieka na bezpośrednie

niebezpieczeństwo utraty życia, które wystąpiło już wcześniej, ale jeśli zarzuconym zachowaniem jest nieumyślne zaniechanie ciężącego na oskarżonym obowiązku zapobiegnięcia skutkowi, to warunkiem pociągnięcia oskarżonego do odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 160 § 2 i 3 k.k. jest obiektywne przypisanie mu takiego skutku. Będzie on spełniony wtedy, gdy zostanie dowiedzione, że pożądane zachowanie alternatywne, polegające na wykonaniu przez oskarżonego ciężącego na nim obowiązku, zapobiegłoby realnemu i znaczącemu wzrostowi stopnia tego narażenia". (V KK 37/04, OSNKW 2004, nr 7-8, poz. 73). Należy jedynie dodać, że warunki obiektywnego przypisania skutku nie są zależne od tego, czy czyn jest popełniony umyślnie albo nieumyślnie. Zob. J. Giezek, glosa, *Palestra* 2005, z. 1-2, poz. 73; M. Bielski, *Prawnokarne...*, s. 119 i n. (*Prawnokarne...*, s. 123).

"Bez znaczenia dla odpowiedzialności karnej z art. 160 k.k. jest, czy lekarz-gwarant w wyniku zaniechania udzielenia świadczenia zdrowotnego spowodował taki stan rzeczy, w którym pacjent znalazł się w sytuacji grożącej bezpośrednim niebezpieczeństwem dla

życia lub zdrowia, mimo iż poprzednio w takim stanie nie był, czy też lekarz-gwarant w wyniku zaniechania udzielenia świadczenia zdrowotnego zdyktował swą bezczynnością przebieg i rozwój procesów chorobowych u pacjenta w ten sposób, że zaczęły one bezpośrednio zagrażać jego życiu lub zdrowiu". (por. wyrok SN z 5 listopada 2002 r. (IV KKN 347/99, LEX nr 74394).

Przestępstwa określone w art. 160 § 1 lub 2 charakteryzują się umyślnością. Mogą być popełnione zarówno z zamiarem bezpośrednim, jak i z zamiarem wynikowym. Sprawca swoją świadomością obejmuje przynajmniej możliwość narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i chce tego albo, przewidując możliwość narażenia człowieka na określone w ustawie skutki, godzi się na takie narażenie. (por. wyrok SA w Białymstoku z 29 września 1998 r., II Aka 87/98, OSA 1999, z. 5, poz. 38.). Przestępstwo określone w art. 160 § 3 charakteryzuje się nieumyślnością w znaczeniu art. 9 § 2. Sprawca nie ma zamiaru narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty

życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, naraża go jednak w wyniku niezachowania wymaganej w danych okolicznościach ostrożności, w sytuacji, w której sprawca narażenie człowieka przewidywał lub obiektywnie biorąc mógł przewidzieć (por. wyrok SN z 28 kwietnia 2000 r., V KKN 318/99, LEX nr 50985).

Zamiar ewentualny określony w art. 160 § 1 k.k. charakteryzuje się świadomością znaczenia podejmowanych czynności w perspektywie możliwego skutku. Nie chodzi przy tym o świadomość jakiegokolwiek możliwości wystąpienia konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, ale wyłącznie świadomość wysokiego prawdopodobieństwa takiego skutku, ocenianego w kontekście konkretnych okoliczności faktycznych, bo tylko wówczas można mówić o "bezpośredniości" niebezpieczeństwa (por. OSNKW 2012/3/29.).

Przestępstwo z art. 160 § 3 kk charakteryzuje się nieumyślnością w znaczeniu art. 9 § 2 kk, czyli sprawca nie ma zamiaru narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego

uszczerbku na zdrowiu, naraża go jednak w wyniku niezachowania wymaganej w danych okolicznościach

ostrożności, w sytuacji, w której sprawca narażenie człowieka przewidywał lub obiektywnie biorąc mógł przewidzieć (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2000 w sprawie V KKN 318/99).

Zachowanie sprawcy przestępstwa z art. 155 k.k. polega na powodowaniu śmierci drugiego człowieka. Z uwagi na nieumyślny charakter przestępstwa z art. 155, pierwszoplanowe jest ustalenie naruszenia reguł ostrożności, o których jest mowa w art. 9 § 2 k.k. Zachowanie sprawcy musi stanowić podstawę przypisania określonego w art. 155 k.k. skutku w postaci śmierci człowieka. Musi więc być przyczynowe dla nastąpienia śmierci oraz sprawca musiał naruszyć wymaganą w danych okolicznościach regułę postępowania, która miała zapobiec nastąpieniu śmierci w tych okolicznościach, w jakich ona rzeczywiście nastąpiła. Reguły ostrożności określone są dla postępowania z dobrem prawnym przez wiedzę i doświadczenie. Mogą być także formalnie skodyfikowane (np. zasady ruchu drogowego), przyjmując formę tzw.

norm technicznych.
Reguły ostrożności mogą dotyczyć:

„Do przyjęcia odpowiedzialności z art. 155 k.k. dochodzi jedynie wtedy, gdy śmierć człowieka jest niezamierzonym następstwem działania sprawcy, w rozumieniu art. 9 § 2 k.k., polegającym na niezachowaniu przeciętnego obowiązku ostrożności w sytuacji, w której na podstawie normalnej zdolności przewidywania i ogólnego obowiązku dbałości o życie ludzkie lub przewidywania skutków własnych działań można wymagać od człowieka, aby nie dopuścił do nastąpienia przestępnego skutku". Nie jest właściwe odniesienie się do "przeciętnego obowiązku ostrożności" (II AKa 276/2000, Prok. i Pr. 2002, nr 9, poz. 18, dodatek). Skutek musi być obiektywnie przewidywalny jako normalne następstwo naruszenia reguły postępowania albo sprawca musiał dysponować nadzwyczajną wiedzą o możliwości nietypowego przebiegu przyczynowości (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie w sprawie II AKz 11/01 z dnia 15 lutego 2001, Prok.i Pr.-wkł. 2001/10/22).

Przepis z art. 155 określa typ przestępstwa nieumyślnego. Znamiona strony podmiotowej zostały określone w art. 9 § 2:

a) sprawca nie ma zamiaru pozbawienia życia człowieka, a więc ani nie chce śmierci człowieka, ani nie godzi się na nią, mimo przewidywania możliwości nastąpienia śmierci (zob. wyrok SN z 28 grudnia 1976 r., III KR 311/76, OSNKW 1977, nr 4-5, poz. 38) oraz

b) sprawca przewiduje możliwość spowodowania śmierci (świadoma nieumyślność) albo nie przewiduje możliwości spowodowania śmierci (nieświadoma nieumyślność); zob. uwagi do art. 9 § 2. W związku z powyższym stwierdzić trzeba, iż oskarżony wypełnił swym zachowaniem znamiona czynu z art. 157 § 1 k.k.

O przyjęciu popełnienia przestępstwa przez oskarżoną zdecydowało naturalnie nie tylko stwierdzenie ziszczenia się w jej zachowaniu znamion czynu zabronionego ale także faktu jego zawinienia i społecznej szkodliwości ponad znikomy stopień. Przy czym materiał dowodowy nie pozwala na przypisanie oskarżonej czynu z art. 155 k.k. Także opinia sądowo – lekarska nie stawia

takiej tezy, natomiast ewentualna ekshumacja J. K. nie poszerzyła by materiału dowodowego (k. 1864).

Oskarżona w czasie popełnienia czynu była osobą dorosłą. W związku z tym powinna już mieć w pełni ukształtowane przekonanie o potrzebie przestrzegania prawa i konsekwencji jego naruszeń i powinna się bardziej zdyscyplinować a tymczasem dopuściła się czynu wprawdzie z winy nieumyślnej, jednakże poprzez zaniechanie swojego obowiązku opieki nad dializowanym pacjentem i niestaranność naraziła pokrzywdzonego J. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w ten sposób, że dokonała nieprawidłowego połączenia końcówek linii dializacyjnej, w wyniku czego doszło do rozłączenia cewnika permanentnego od linii żyłnej.

Konsekwencją uznania winy oskarżonej stało się podjęcie odpowiedniej reakcji penalnej na popełnione przez nią przestępstwo.

#	3.2. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem		
---	--	--	--

Zwięzłe o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.3. Warunkowe umorzenie postępowania		
Zwięzłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięzłe o powodach warunkowego umorzenia postępowania			
#	3.4. Umorzenie postępowania		
Zwięzłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięzłe o powodach umorzenia postępowania			
#	3.5. Uniewinnienie		
Zwięzłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięzłe o powodach uniewinnienia			
4. <u>KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie</u>			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
M. K. (1)	I	Na podstawie art. 160 § 3 k.k. wymierzono oskarżonej	Przy wyborze rodzaju kary i rozmiaru kary, Sąd baczył, aby była ona

karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 zł.

współmierna do wagi i okoliczności popełnionego przez oskarżoną czynu oraz do stopnia naruszonych przez niego dóbr prawnie chronionych, a nadto aby jej dolegliwość nie przekroczyła stopnia winy oraz stopnia społecznej szkodliwości czynu przez nią popełnionego. Zważyć zatem należało na okoliczności czynu popełnionego przez oskarżoną (a w tym fakt, że choć jest to czyn o stosunkowo niewysokim ciężarze gatunkowym godził jednak w ochronę zdrowia i życia ludzkiego a zatem dobra podlegającego szczególnej ochronie, stopień jego społecznej szkodliwości, jak i sposób życia przed jego popełnieniem, w tym ich niekaralność i stabilizowaną sytuację, a nadto właściwości i warunki osobiste oskarżonej.

A zatem, przy wymiarze kary wobec oskarżonej Sąd uwzględnił ogólne dyrektywy zawarte w treści przepisu art. 53 k.k., przy czym za okoliczność łagodzącą uznał właściwości osobiste oskarżonej oraz uprzednią jej niekaralność. W aspekcie powyższego, Sąd uznał za adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu opisanego w punkcie I wyroku wyczerpującego

dyspozycję art.160 § 1 k.k.
w zw. z art. 160 § 2 k.k.
w zw. z art. 160 § 3 k.k.
wymierzona na podstawie
art. 190 § 3 k.k. karę 100
stawek dziennych grzywny
przy ustaleniu wysokości
jednej stawki dziennej
w kwocie 50 złotych.
Przy określaniu wysokości
dziennych stawek
grzywien w kwocie po
50 złotych uwzględniono
sytuację majątkową,
osobistą i możliwości
zarobkowe oskarżonej
(posiadany majątek, stałe
źródło dochodu).

Zdaniem Sądu, w celu
należytego oddziaływania
na postawę oskarżonej
wymierzona kara
zasadnicza w postaci kary
grzywny we wskazanej
powyżej kwocie stanowi
dolegliwość
nieprzekraczającą stopnia
winy oskarżonej i
uwzględnia stopień
społecznej szkodliwości
czynu jej przypisanego w
tym rangę naruszonych
dóbr prawnie
chronionych. Poza
spełnieniem funkcji
prewencji indywidualnej
wobec oskarżonej, kara
jej wymierzona stanowić
będą także środek represji
i ostrzeżenia, że podobna
postawa musi spotkać
się ze zdecydowaną
reakcją organów ścigania i
wymiaru sprawiedliwości.
Wymierzona oskarżonej
kara spełnia również
funkcję prewencji
generalnej wobec
społeczeństwa stanowiąc

			ostrzeżenie przed konsekwencjami naruszania norm prawno – karnych.
M. K. (1)	II	Na podstawie art. 46 § 2 k.k. Sąd orzekł wobec każdego z pokrzywdzonych po 5000 tysięcy złotych tytułem nawiązki.	Jeżeli pokrzywdzeni złożyli wnioski o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w trybie art. 46§1 k.k., to wydając wyrok skazujący Sąd jest zobowiązany do uwzględnienia takiego wniosku, wybierając między zasądzeniem zadośćuczynienia albo nawiązki oraz swobodnie orzekając o wysokości zadośćuczynienia bądź nawiązki (por. WA 29/13 wyrok SN 2014-01-27 LEX nr 1433729). Wartość strat poniesionych przez pokrzywdzonych na skutek śmierci osoby dla nich najbliższej jest niezmiernie duża, i żadna kwota tego nie zrekompensuje w pełni, jednakże w pewnym zakresie będzie rekompensowała te straty kwota po 5000 zł dla każdego z pokrzywdzonych orzeczona przez Sąd tytułem nawiązki. Kwota żądana byłaby zbyt wygórowana i nie adekwatna do możliwości majątkowych oskarżonej.
5.	<u>1Inne</u> <u>ROZSTRZYGNIECIA</u> <u>Zawarte w WYROKU</u>		

Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
6. inne zagadnienia			
<p>W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia takiej instytucji przez stronę</p>			
7. <u>Koszty procesu</u>			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
III	Sąd zwolnił oskarżoną od ponoszenia kosztów sadowych, albowiem biorąc pod uwagę pozostałe obciążania finansowe wynikające z wyroku, uiszczenie ich byłoby dla niej zbyt uciążliwe.		
6. <u>1Podpis</u>			